

چرند نویسی در رسانه‌ها رو کردن دست مهمل باف‌ها

برداشت‌هایی از کتاب اخبار و سایر چرندیات

سازمان فضای مجازی بسیج

معاونت تربیت و آموزش

پژوهشگر: مهتاب غلامی

نهفت - واحد رسانه و اخبار - ا.ا.ا.ا.

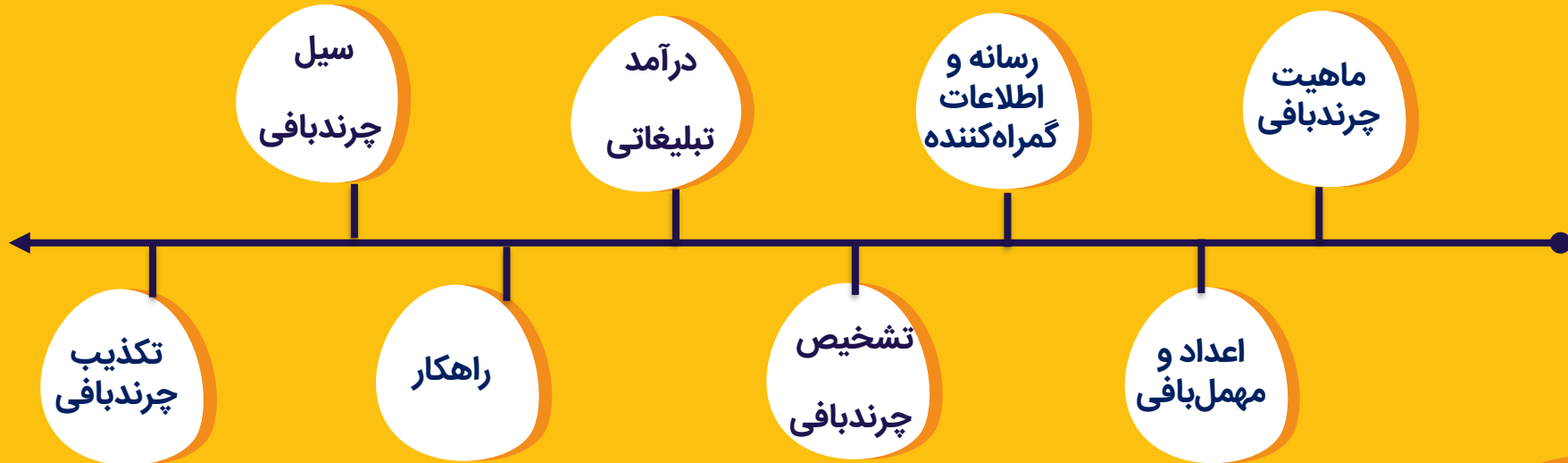
اخبار و سایر چرندیات (رو کردن دست مهمل باف‌ها)

نویسندگان: کارل تی، برگستروم و جویین وست

ناشر: نشر مون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در یک نگاه

ماهیت چرندبافی

چرا باید در مورد چرنوبافی بدانیم؟

- ❖ چرنوبافی از قدیم الایام بوده و ریشه در «فریب دادن» دارد.
- ❖ هم در حیوانات و هم در انسان ها پدیده فریب دادن همواره وجود داشته است.
- ❖ ما انسانها با استفاده از «قدرت زبان» و «قدرت فکر» می توانیم چندبرابر موجودات دیگر فریبکاری کنیم و چرنوبافیم؛ چون می توانیم به راحتی خودمان را جای مخاطب قرار دهیم و احتمالات ذهنی او را بررسی و واکنشهای مناسب را تنظیم کنیم!
- ❖ اطراف ما پر از چرنوبیاتی شده که می خواهند پیامی را به ما منتقل کنند؛ از بقال سر کوچه که از محصولاتش چنان تعریفی می کند که تو قانع شوی بخری تا معلم فلان مبحث درسی که همه توانش را به کار می گرد تا تو را قانع کند که کتابها یا محصولات آموزشی اش را بخری؛ تا فلان نماینده مجلس و کاندیدای انتخاباتی که با هزار دوز و کلک می خواهد به تو اثبات کند شایسته گرفتن رای شماست و و ...

چرندبافی چیست؟

- ✓ پیچاندن دروغها در پوششی از جزئیات زائد و قانع کننده
- ✓ چرند «ابهام غیر قابل شفاف سازی» است.
- ✓ هرگونه زبان، آمار و ارقام، تصاویر داده‌ای و سایر اشکال ارائه به قصد ترغیب و تأثیرگذاری روی مخاطب از طریق حواس‌پرتی، خسته کردن، گیجی و ترساندن او، همراه با بی‌توجهی آشکار به حقیقت و انسجام منطقی

عناصر اصلی این تعریف:

1 چرند هیچ تعهدی به انتقال حقیقت ندارد.

2 چرندباف تلاش می‌کند تا واقعیت را در پشت نوعی حجاب کلامی پنهان کند.

3 هدف گوینده متقاعد کردن یا تأثیرگذاری است، نه هدایت مخاطب به سمت حقیقت

انواع چرندیات

چرندیات سنتی

چرندیات عصر
جدید

چرندبافی سنتی را در قالب ادبیات لفاظانه و یا پر تکلف بیان می‌کنند.

چرندیات عصر جدید از زبان ریاضیات و علوم و آمار بهره‌می‌گیرد تا تصور دقت ایجاد کند. با اعداد و آمار و ارقام و نمودارهای داده‌ای، به ادعاهای مشکوک ظاهری فریبنده می‌دهند و لباس مشروعیت تنشان می‌کنند.

مثال: مأموریت جمعی ما این است که راه‌حل‌های دوجانبه را عملیاتی کنیم تا از فرصت‌های مغفول مانده‌ی منابع انسانی بهره‌برداری کنیم.

به عبارت دیگر: مابنگاه کاریابی برای جویندگان مشاغل کاریابی هستیم.
چرند سستی در عصر جدید:

مادرگذریم. چرند سستی از بین نرفته، بلکه تحت الشعاع خیزش چرندیات عصر جدید قرار گرفته است.

چرندیات
سستی

چرندیات
عصر جدید

چرندیات

مثال: صندوق بین‌المللی ما براساس نرخ ارز تنظیم شده، با عملکرد بالای خود، در هفت سال گذشته، بیش از بازده متعارف بازار درآمد داشته است. دقیقاً سودها چگونه تنظیم شده‌اند؟ چه تعداد از صندوق‌های شرکت در بازار ناموفق بودند و به چه میزان؟ در این راستا، آیا فقط یک صندوق وجود داشته که در عرض هفت سال از نه سال موفق بوده یا در هر یک از آن هفت سال، یک صندوق مجزا وجود داشته است؟

مؤثر بودن چرندیات عصر جدید

چرندبافی‌های عصر جدید می‌توانند خیلی مؤثر باشند
زیرا بسیاری از ما احساس می‌کنیم

صلاحیت به چالش کشیدن اطلاعات کمی را نداریم.

این دقیقا همان چیزی است که چرندبافان عصر جدید روی
آن حساب باز می‌کنند. برای مقابله با آنان باید آموخت کی و
چگونه می‌توان چنین گزاره‌هایی را زیر سؤال برد.

ریشه چرندبافی

چرند بافی ریشه در **فریب** دارد، برخی از چرندبافان عامدانه به دنبال فریب و دور کردن مخاطب از حقیقت هستند و برخی دیگر از آن‌ها اساساً نسبت به حقیقت بی‌تفاوت هستند.

هدف از چرندبافی تمام عیار این است که حواس را پرت، گیج یا گمراه کند؛ این یعنی فرد چرند باف باید مدلی ذهنی از تأثیری که اعمال او بر ذهن مخاطب می‌گذارند داشته باشد.

مهم‌ترین اصل در چرندبافی

- ❖ «انرژی لازم برای تکذیب یک چرند، چند برابر انرژی لازم برای تولید آن است».
- ❖ باطل پرواز می‌کند و حق لنگان لنگان در پی آن می‌آید.

**چرندبافی
غالب
می‌شود
چون**

چرندبافی در مقایسه با
از بین بردن تأثیر آن،
کم زحمت‌تر است.

نیاز به هوش کمتری دارد.

سریع‌تر گسترش می‌یابد.

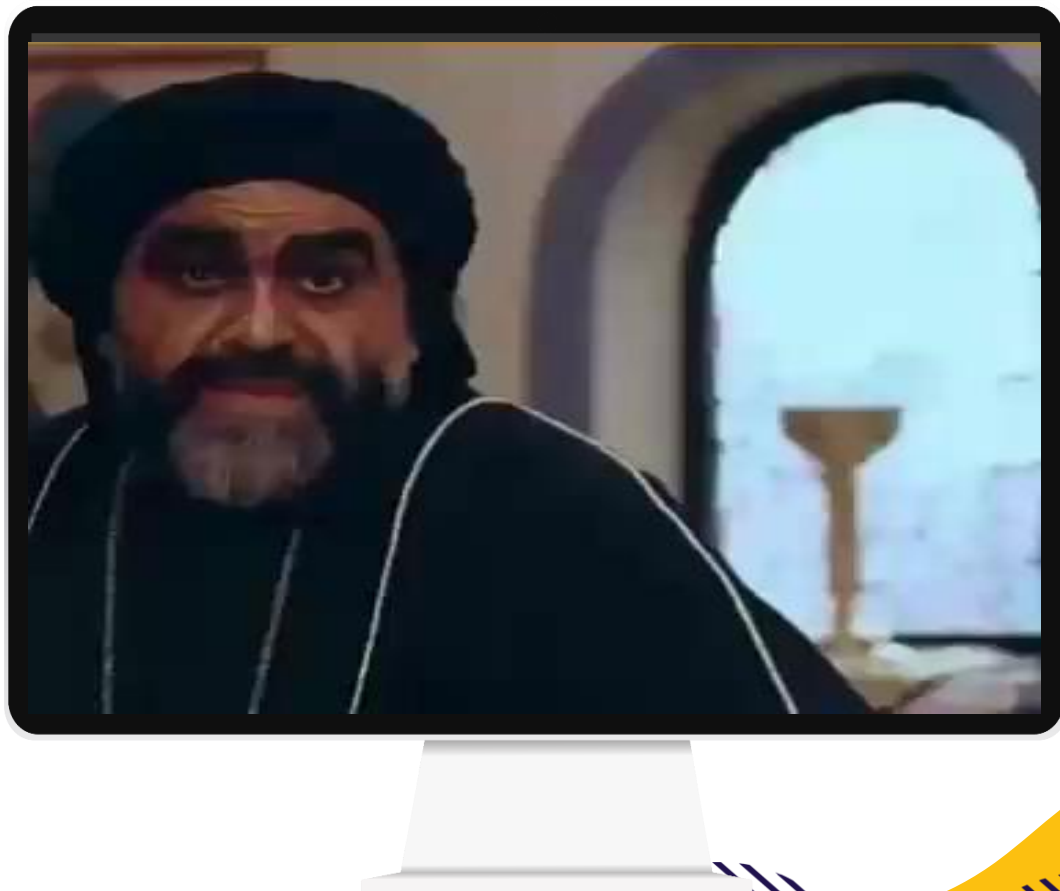
نصیحت یک فیلسوف یک قرن پیش

جان الکساندر اسمیت خطاب به سال اولی‌های دانشگاه آکسفورد: «هیچ یک از چیزهایی که در طول تحصیل خواهید آموخت، بعداً کوچکترین کاربردی برایتان نخواهد داشت، فقط این را به یاد داشته باشید، اگر سخت و هوشمندانه کار کنید، باید بتوانید وقتی کسی چرند می‌بافد، تشخیص دهید. به نظر من، اگر تنها هدف آموزش نباشد، مهم‌ترین هدف آن است.»

پیام: آموزش و تمرین هنر تفکر انتقادی

عمر وعاص : ابا یزید...!
برای فرار از بدنامی توطئه، به منبر برو
و مردم را وادار به دعا کن،
همه چیز را به گردن خدا می اندازیم...!!!

چرا کار چرندبافان می‌گیرد؟!

یوسف اباذری، جامعه‌شناس ایرانی، درباره‌ی سردمداران
ژورنالیسم زرد گفته بود:

«درست است که این‌ها چرند می‌گویند ولی جوری چرند
می‌گویند که این چرند گفتنشان جواب می‌دهد!».

وبلاگ نویسی ایتالیایی به نام اوریل فانلی:

یک احمق می‌تواند آن قدر چرند ببافد که حتی نمی‌توانید
تصور توانایی تکذیب آن را داشته باشید.

فناوری و چرندهافی

فناوری در خدمت چرندبافی

ظهور فناوری‌های نوین مانند صنعت چاپ و بعداً رسانه های صوتی-تصویری و بعدتر فضای مجازی هر کدام سرعت تولید و انتشار چرندبافی را چند برابر کردند:

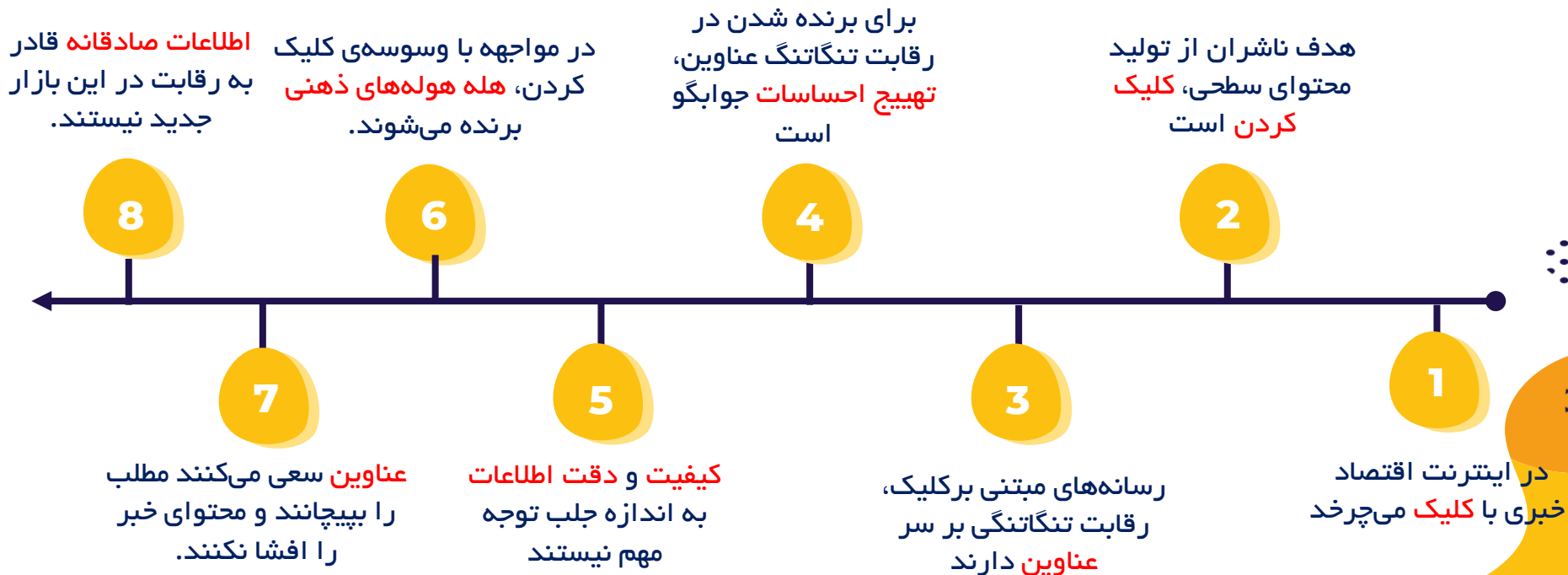
تغییر نوع
اطلاعاتی
که تولید
می‌کنیم

روش‌های
دستیابی
به اطلاعات

نحوه اشتراک
گذاری
اطلاعات

ظهور اینترنت باعث این تغییرات شد:

چرا چرندبافی در اینترنت بیشتر رواج دارد؟

فن پیج ها

چرا ساخته می شوند؟

فن پیج ها یا صفحات هواداری چه
تاثیری در همراه سازی و هوادارسازی
برای یک شخصیت یا سلبریتی دارند؟

جملات انگیزشی و روانشناسی زرد
«اگه تلاش کنی به هر چیزی که بخوای میرسی».

دزدیدن توجه

در سال ۲۰۱۱، جف همبرچر، کارآفرین حوزه فناوری، گلایه می‌کند که:

«بهترین مغزهای نسل من در این فکر هستند که چگونه مردم را وادار به **کلیک** روی تبلیغات کنند. این فاجعه است». مشکل این است که تمام این توان فکری وقف **دزدیدن توجه** ارزشمند ما می‌شود و توان ذهنی ما را هدر می‌دهد. الگوریتم‌هایی که محتوای رسانه‌های اجتماعی را اداره می‌کنند **چرندباف** هستند. آن‌ها به پیام‌هایی که منتقل می‌کنند اهمیت نمی‌دهند. فقط توجه ما و هر چیزی را که برای جلب آن مفید باشد می‌خواهند.

نقش الگوریتم‌ها

❖ **هدف:** این است که محتوایی را در اختیار شما قرار دهند که به اندازه کافی رضایت بخش باشند تا نگذارد شما جایی در صفحات وب به دنبال آن بگردید یا خدای ناخواسته سروقت بخوابید. این الگوریتم‌ها یک چرخه‌ی معیوب ایجاد می‌کنند؛ بیشتر آن چیزهایی را در اختیارتان قرار می‌دهند که فکر می‌کنند شما دوست دارید بشنوید و فرصت کمتری برای مطالعه‌ی دیدگاه‌های متفاوت فراهم می‌آورند.

❖ الگوریتم‌ها محتواهای همسو با گمان‌های آن‌ها در مورد جهت‌گیری سیاسی-اجتماعی شما را تقویت و دیدگاه‌های جایگزین را سرکوب می‌کنند.

نقش الگوریتم‌ها

❖ فیس‌بوک، توئیتر و دیگر زیرساخت‌های رسانه‌های اجتماعی، از الگوریتم‌هایی برای یافتن محتواها و روایت‌های «مرتبط» با شما استفاده می‌کنند و صفحه‌تان را شخصی سازی می‌کنند. این الگوریتم‌ها برای اطلاع‌رسانی شما طراحی نشده‌اند، بلکه برای فعال نگاه‌داشتن شما در آن پلتفرم طراحی شده‌اند.

❖ روزی ۱۳ ساعت در اینستاگرام می‌چرخیدم! لورن بلک، اینفلوئنسر با بیش از ۱۰۰ هزار فالوئر گفت: «احساس اضطراب می‌کردم چون هر روز ناچار بودم رضایت هزاران هزار آدم را به دست بیاورم»

چگونه می‌توان جلوی مهم‌بافی را گرفت؟

با فناوری

با استفاده از یادگیری ماشینی، اطلاعات غلط و گمراه‌کننده‌ی آنلاین را تشخیص دهند. اما از نظر اقتصادی، محتواهای افراطی در جذب مخاطب و حفظ کاربران یک برنامه کاربردی بسیار مؤثر هستند. این امر منجر به مسابقه‌ی تسلیحاتی بین تولید کنندگان و شناساگرها می‌شود؛ مبارزه‌ای که بعید نیست شناساگرها در آن برنده شوند.

با مقررات دولتی

چه کسی تعیین می‌کند که یک خبر جعلی است؟

با تربیت و آموزش

با آموزش سواد رسانه و تفکر انتقادی که **قدرتمندترین روش** است، می‌توان مشکل اطلاعات غلط و گمراه‌کننده را از پایین به بالا حل کرد.

سید چرندبافی

@dr moosavi

0:22 · 19 Jun 20 · Twitter for iPhone

151 Retweets 909 Likes

سیر تکامل
افسر شهربانی

سیل چرندبافی

سیل چرندبافی جهان را برده است،
از تله‌های کلیکی گرفته تا **جعل عمیق**.
برخی چرندیات عمیق و برخی مضحک‌اند.

تغییرعکس آیو خواننده و هنرپیشه‌ی کره‌ای با کلمه‌ی
کاترینا کایف بازیگر هندی بالیوود وبا تغییراتی جدید
به اسم افسر شهربانی با نام پورا انداخت-آریا آن را به
مخاطب قالب می‌کنند!

مرگ طبیعی غلامرضا منصوری قاضی ایرانی، در اثر برخورد با زمین

جسد غلامرضا منصوری قاضی ایرانی در هتلی در رومانی پیدا شد

تله‌های کلیک

تیتراژ درج شده صفحه اول بی بی سی فارسی که در شبکه‌های اجتماعی انتشار یافته است
"مرگ طبیعی غلامرضا منصوری قاضی ایرانی"
 اما این تیتراژ جعلی است!

روش کار چگونه است؟

برای اینکه کار را طبیعی در بیاورید و احتیاج به فتوشاپ نداشته باشید، صفحه خبر بی بی سی رو در کروم باز کنید، inspect element. روی عنوان خبر دوباره inspect. متن رو تغییر بدید و هر جای صفحه کلیک کنید تغییر را می‌بینید. حالا کپچر (اسکرین شات) کنید و کار تمام است.

تله‌های کلیک

دی ماه ۹۸ تلگرام بمدت حدود نیم ساعت در بخش‌های وسیعی از دنیا از دسترس خارج شده بود. در همین حین یک اکانت جعلی (فیک) شبیه به اکانت محمد جواد آذری جهرمی وزیر ارتباطات در توییتر تویییتی را منتشر می‌کند با این متن:

"قطعاً اخیر تلگرام مشکل جهانی بوده و بنده و همکارانم در اختلال پیش آمده هیچ تقصیری نداشتیم"

اتفاق جالب و باور نکردنی واکنش کاربران توییتری به این تویییت است! بیش از ۵ هزار لایک، ۲۸۸ ریتویییت و بیش از ۱۳۰۰ کامنت در واکنش به این پیام در پی داشت آن‌هم بدون توجه به جعلی بودن این اکانت!

@dr_moosavi

نکته مهم

ایجاد صفحه در اینستاگرام ، فیسبوک، تلگرام،
توییتر و ... به نام دیگری و بدون اجازه وی
از مصادیق بزه جعل رایانه‌ای محسوب
می‌شود و مجازات آن بر اساس ماده ۶ قانون
جرایم رایانه‌ای؛ حبس از ۱ تا ۵ سال یا جزای
نقدی از ۲ میلیون تومان تا ۱۰ میلیون تومان
یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

چرند مضحک

ایهود اولمرت با تمسخر اقدام تتانیاهو در سازمان ملل گفت:

«نمایش مضحک تتانیاهو روی صحنه مجمع عمومی سازمان ملل، زمانی که برای نشان دادن گسترش توانایی هسته‌ای تهران، از **نمودارها** استفاده کرد و با آن **خط قرمزی** را نشان داد و اعلام کرد که این سطحی است که در قبال آن چاره‌ای جز اقدام نظامی نیست».

شریعتمداری: حرف مفت زن ها که مفتی حرف نمی زنند!

مدیرمسئول کیهان درباره شایعه هزینه ۸۰۰ میلیون تومانی سفر رئیس جمهور به استان البرز گفت: همگان شاهد بودند که آقای رئیسی با مترو به کرج رفت و افطار را هم میهمان دانشجویان دانشگاه خوارزمی کرج بود. بنابراین محل هزینه ۸۰۰ میلیون تومانی را باید در جای دیگری جستجو کرد.

این مبلغ دستمزد کاسه‌لیسان داخلی آمریکا برای دروغ‌پراکنی و شایعه‌سازی علیه حرکت مردمی رئیس جمهور است و نشان می‌دهد که سفرهای مردمی و بی‌هزینه و یا کم‌هزینه آقای رئیسی چقدر برای دشمن هزینه دارد!

هدف این چرند: تخریب روابط بین ایران با کشورهای همسایه و یا دارای منافع مشترک

تفاوت چرند با دروغ

دروغ

چرند

- ✓ دروغ‌ها برای دوری از حقیقت طراحی شده‌اند.
- ✓ دروغ‌هایی که خوب پرداخته شده باشند قابل قبول خواهند بود.

- ✓ چرندبافی به شدت نسبت به حقیقت بی‌تفاوت است.
- ✓ بسیاری از چرندیات در ظاهر هم مضحک‌اند.
- ✓ وقتی دروغگو سعی می‌کند با استفاده از ترفندهای کلامی دروغ خود را پنهان کند، آن دروغ تبدیل به چرند می‌شود.

دروغ شیرین

کافی است داستان مطرح شده در تصویر را برای یک حسابدار بخوانید تا او از ته دل بخندد! که چطور حسابدار داستان بدون امضای مدیرعامل و مدیرمالی، یک چک حقوقی که طبق داستان مشخصاً مبلغ بالایی دارد چون حقوق چندین ماه کارگران است صادر و پاس شود!

اما حقیقت تلخ این داستان تکرار این جمله است که:
دروغ شیرین بهتر از حقیقت تلخ است.

۱۳ هزار نفر این دروغ شیرین را لایک و ۸۵۰ نفر آن را باز نشر می‌کنند. پیام‌های رسانه‌ای زمانی که **قلب** و **ذهن** ما را درگیر می‌کنند و **احساسات** ما را هدف می‌گیرند، **قوی‌ترین تاثیر** را دارند. همین اصل در باور پذیر کردن دروغ‌های شیرین نقش اصلی را به عهده دارد چون:
با پر رنگ شدن احساسات، عقلانیت و نگاه انتقادی کم رنگ می‌شود.

@dr_moosavi

این نغمه خانوم، چند روزیه رفته حسابدار به شرکت خوب شده،
دیروز باید حقوق بالای مدیرعاملو میریخته به حساب با توجه به اینکه چهار ماه حقوق کارگرا پرداخت نشده بود، نغمه تمام اون پولو میریزه به حساب کارگرا 😂😂😂 نامبرده جان اخراج میشه
و اون سیگارم هدیه تشکر به کارگر بهش 😂

به نظر شما این داستان واقعیه یا تخیلی؟

718

850

13.2K

تفاوت شایعه با چرند

شایعه

چرند

شایعه، اطلاعات غیر موثق ولی مرتبط و تعیین کننده در رابطه با یک رخداد در حال جریان است که در شرایط پرابهام، پر خطر و پر از تهدیدات بالقوه ایجاد می شود و مردم برای مدیریت خطرات پیرامون خود و فهم صحیح از محیط به آن‌ها روی می آورند.

شایعات دقیقا همان چرند نیستند، اما هردو می‌توانند محصول **فریب عامدانه** باشند.

به طور خاص، توئیت‌های مربوط به بحران‌ها پیامدهای زیادی دارند. تمرکز توجه طی این حوادث، هم انگیزه‌ی ایجاد اطلاعات غلط را فراهم می‌کند و هم نیاز شدیدی به تکذیب آن به وجود می‌آید.

باطل پرواز می کند و حق لنگ لنگان در پی آن می آید!

حادثه بمب گذاری در ماراتون بوستون ۲۰۱۳ به کشته شدن ۳ نفر و مجروح شدن ده ها نفر دیگر انجامید. ادعا شده بود که این دختر بچه یکی از قربانیان حادثه بوده است، مردم هم بدون هرگونه تأمل این عکس را منتشر می کردند. معلوم نیست که اولین کسی که این عکس را به اشتراک گذاشته بود، چه کسی بود، شاید او برای افزودن بر تراژدی حادثه این کار را کرده بود. اما با کمی تأمل عکس ربطی به حادثه ندارد، چرا که:

- کودکی که در حادثه کشته شد، یک پسر بچه بود، نه یک دختر بچه.
- شماره نصب شده روی پیراهن دختر، شماره ماراتون بوستون نیست.
- اصولاً برای اینکه کسی در یک مسابقه رسمی ماراتون شرکت کند باید ۱۸ سال به بالا داشته باشد.

درآمد تبلیغاتی

در پلتفرم شبکه‌های اجتماعی، اولین منبعی که خبر را منتشر کند، حجم زیاد بازدید را به خود اختصاص خواهد داد. ناشران در رقابت برای رسیدن به **مقام اول**، معمولاً سعی می‌کنند هرگونه **صحت اعتبار سنجی** را از فرایند انتشار **حذف** کنند. اگر وقتتان را صرف بررسی دقیق یک داستان کنید، نمی‌توانید رقبای خود را شکست دهید. احتیاط تحسین برانگیز است، اما به **فروش تبلیغات** کمکی نمی‌کند.

راهبرد شلوغ‌بازی کردن

با اینکه فکر می‌کنیم تبلیغات سیاسی برای باوراندن دروغ‌های خاص به مردم طراحی شده‌اند، بسیاری از تبلیغات سیاسی جدید هدف دیگری دارند. راهبرد شلوغ‌بازی به گونه‌ای طراحی شده است که مخاطب را چنان گمراه و ناامید کند که حتی نتواند فرق درست و غلط را تشخیص دهد.

رسانه‌های اجتماعی امکان پخش حجم زیادی از اطلاعات نادرست را با سرعت زیاد و از طریق مسیره‌ای ارتباطی مختلف فراهم می‌آورند. این بخشی از راهبرد شلوغ‌بازی است.

بخش دیگر آن، اجتناب عامدانه از انسجام است. در شلوغ‌بازی‌ها هدف این است که به جای انتقال یک داستان منسجم، مخاطب با تعداد زیادی داستان، کاملاً گیج شود.

در سال ۲۰۱۶، گری کاسپاروف، استاد بزرگ شطرنج،
این روش را در مطلب توئیتری خود چنین شرح داد:

هدف از تبلیغات سیاسی جدید صرفاً اطلاعات غلط یا تحمیل
یک موضوع نیست،

هدف این است که تفکر نقادانه شما درمانده شود،
که حقیقت از بین برود.

1

احساسات عمومی

2

شناسایی اختلافها

3

مدیریت پنهان
افکار عمومی

رسانه های اجتماعی مهم ترین ابزارهای نظارت بر احساسات عمومی مخاطبان، شناسایی اختلافات و مدیریت پنهان افکار عمومی هستند.

$$\sqrt[2]{3} \cdot \sqrt[3]{5} = \sqrt[2]{15}$$

اعداد و مهمل گویی

اعداد و مهمل گویی

شناسایی چرندیات بر اساس داده‌های ورودی مهارتی است ضروری. چند دهه قبل، بیان پر تکلف و جزئیات اضافی می‌توانستند نیازهای فرد چرندباف را برآورده کنند اما امروز، ما عادت به اطلاعات کمی داریم، ولی آن‌ها را زیر سوال نمی‌بریم. شواهد کمی معمولاً با اهمیت تر از استدلال کیفی در نظر گرفته می‌شوند. در نتیجه، **اعداد بزرگترین موج چرندیات** را فراهم آوردند.

چرندبافی و جعبه سیاه

استعاره «جعبه سیاه» به این معنا که نفوذ خواننده به داخل آن غیر ممکن یا حداقل دشوار است. این جعبه‌های سیاه اغلب با استفاده از تجهیزات و روش‌های تخصصی ایجاد می‌شوند که غالباً پرهزینه، وقت‌گیر و خارج از دسترس هستند یا چنان به طور گسترده پذیرفته شده‌اند که زیر سوال بردن آن‌ها نوعی بدعت علمی محسوب می‌شود.

تفاوت کلمات و اعداد

کلمات

- کلمات به روشنی ساخته‌ی ذهن آدمی‌اند.
- انتزاعی‌اند.
- بیانگر شهود، احساس و قدرت بیان هستند.

اعداد

- اعداد مستقیماً از طبیعت سرچشمه می‌گیرند.
- دقت را القا می‌کنند و بر رویکردی علمی دلالت دارند.
- اعداد از انسان‌هایی که آنان را گزارش می‌دهند، حیاتی جدا دارند.

اعداد محملی ایدئال برای انتشار چرندیات هستند. ظاهراً بی‌طرف‌اند اما به راحتی می‌توان آن‌ها را دستکاری کرد تا داستان دلخواه را روایت کنند. به ما گفته‌اند: «**داده‌ها هرگز دروغ نمی‌گویند**»، اما این دیدگاه می‌تواند خطرناک باشد.

درصدهای مهلک

افراد به راحتی محسور اعداد می‌شوند و ده‌ها سال است که تبلیغ‌کنندگان می‌دانند چگونه از اعداد برای اقناع استفاده کنند. ساگان می‌نویسد:

«نیازی نیست چیزی بررسی... فکر نکن. بخر!»

ریاضی نما

به فرمول‌ها و عباراتی گفته می‌شود که ممکن است ریاضی به نظر برسند و درک شوند، اما انسجام منطقی و دقت قاعده‌مند ریاضیات واقعی را ندارند.

علی رغم آنکه نتایج ما از نظر آماری معنادار نیستند ($p=0/13$)، بر تأثیر قابل توجه روش سرطان درمانی مورد نظر ما تأکید می‌کنند (شانس نسبی بقا در پنج سال $= 1/3$) و الگوی درمانی فعلی را به چالش می‌کشند.

- اگر نتایج از نظر آماری معنادار نیستند، چگونه می‌توانند از نظر بالینی اهمیت داشته باشند؟
- آیا پنج سال زنده ماندن معیار مناسبی برای این نوع خاص از سرطان است یا اکثر بیماران ظرف سه سال فوت می‌کنند؟
- این موارد چگونه «الگوی درمانی را به چالش می‌کشند؟»

سرمایه‌داری لایک‌ها

رسانه‌ها بیش از آنکه التزام به انتشار حقایق داشته باشند، به دنبال آن هستند تا با دست گذاشتن روی انگاره‌های قبلی مردم و با هیجانی و احساسی کردن فضا، لایک مردم را بدزدند! در سرمایه‌داری مصطلح و مرسوم، سرمایه دارها با زرق و برق دادن به کالاها و مصرف‌گرا بارآوردن مردم، به دنبال خالی کردن جیب مردم‌اند.

اما در سرمایه‌داری لایک‌ها،

رسانه‌ها در صددند تا با هیجانی کردن فضا و سطحی بارآوردن مردم، لایک مردم را بگیرند.

خبرگزاری دولتی ایرنا، خبری را مبنی بر تغییر خودسرانه جداول بودجه توسط تعدادی از نمایندگان مجلس و زیر سوال بردن اصل شفافیت منتشر کرد.

هشتاد و نهمین سالگرد انقلاب اسلامی

✕ ... زیر سوال بردن اصل شفافیت... irna.ir

Apr 28 2021 - ۱۴۰۰ - چهارشنبه ۸ اردیبهشت

TWEET

۱۳۱۳ خبرگزاری جمهوری اسلامی

اقتصاد / اقتصاد کلان

تاریخ انتشار: ۸ اردیبهشت ۱۴۰۰ -

زیر سوال بردن اصل شفافیت با تغییر خودسرانه جداول بودجه

IRNA

تهران- ایرنا- اقدام کمیسیون تلفیق در تغییر جداول بودجه بدون اطلاع دولت و حتی نمایندگان مجلس، مغایر با اصل شفافیت و بر ضد سیاست اصلاح ساختار بودجه است. در صورتی که به این امر رسیدگی نشود، احتمال تبدیل بدعت انجام شده به رویه بودجه‌نویسی در آینده دور از ذهن نیست.

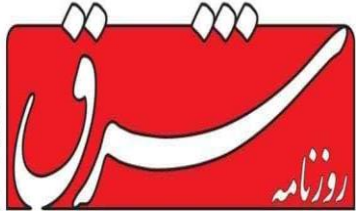
Twitter:
Copied to clipboard

خبری که خبرگزاری ایرنا آن را منتشر و سپس آن را حذف کرد. پس از آن، روزنامه‌ها، چهره‌های سیاسی و فعالان فضای مجازی منتسب به یک جریان سیاسی، بدون شنیدن پاسخ طرف مقابل و تحقیق درباره خبر منتشر شده و بدون محاکمه؛ رقیب سیاسی خود را محکوم کردند.

رئیس نخست‌نویس جمهوری آریه
پایان در قامت روز و روزگار

گروه جهان، ایران، مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
از ترس رفس، مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...

روزنامه

روایتی بر جبهه دولت
میدان و دیپلماسی
دو ساحت مقابل هم نیستند

گروه سیاست، راس جمهور، راس دولت و...
از ترس رفس، مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...

پنجشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۰ - ۱۶ رشتن ۱۴۰۰ - ۱۹ آذر ۱۴۰۰

رئیس نخست‌نویس جمهوری آریه
پایان در قامت روز و روزگار

گروه جهان، ایران، مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
از ترس رفس، مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...

روزنامه

روایتی بر جبهه دولت
میدان و دیپلماسی
دو ساحت مقابل هم نیستند

گروه سیاست، راس جمهور، راس دولت و...
از ترس رفس، مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...
مکتب، راس جمهور، راس دولت و...

پنجشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۰ - ۱۶ رشتن ۱۴۰۰ - ۱۹ آذر ۱۴۰۰

اعداد برخی تغییرات در بودجه ۱۴۰۰ افش شد

خاصه خرجی پارلمان از جیب پاستور

گفتگو با نماینده پارلمان در خصوص بودجه ۱۴۰۰

معمای دست‌نوشته‌های ظری

راهکاری جدید برای تسویه حساب سیاسی

تأملاتی در مورد امکان توافق جامع ایران با غرب

۴ نماینده مجلس در مسیر پاستور

جمع‌آوری پایان بلاکلیتی ایرانی‌ها

عصرایران #ماسک بزنیم Forwarded from

گزیده تغییرات اعمال شده در بودجه توسط کمیسیون تلفیق مجلس

ارکان و نهاد مورد نظر	موضوع مجلس	ابلاغ شده به دولت	تغییرات غیر کمیسیون تلفیق
بودجه مجلس	۶۲۳	۹۹۱	۳۶۹
مرکز پژوهش‌های مجلس	۱۲۱	۱۵۱	۳۰
دفتران محاسبات	۸۱۷	۸۶۷	۵۰
توسعه همه دستگاه‌های اطلاعاتی	۸۶۶	۳۰۱۶	۲۱۵۰
فرهنگی، سلامت و سلامت نیروهای اطلاعاتی	-	۴۰	۴۰
کتابخانه و اسناد ملی، کتابخانه	-	۳۰۰	۳۰۰
سورهای امور امان، طرح از کشور	-	۵۰	۵۰
طرح جدول بودجه و توسعه	-	۴۰۰	۴۰۰
استادری ذخیره و محاسبات	-	۳۰	۳۰
حکومت‌های محلی، سازمان اطلاعات	-	۸۰	۸۰
بخش‌های سایرین، سازمان اطلاعات	-	۳۰۰	۳۰۰
دفتر مجلس، طرح وزارت	-	۵۰	۵۰
سورهای قسمت گذار، محاسبات	-	۳	۳
محاسبات، محاسبات و اسناد	-	۱۵۰۰	۱۵۰۰
دانشگاه امام خمینی (ره)	۲۵۰	۶۱۱	۳۶۱
سازمان اسناد	۲۱۴۱	۴۱۶۷	۲۰۲۶
سورهای مجلس، محاسبه	۶۵۱	۷۵۳	۱۰۲
دانشگاه امام خمینی	۱۷۸۸	۲۳	۵۰۳
جامعه اطلاعاتی، اطلاعاتی	۴۶۵	۴۸۵	۲۰
سورهای قسمت گذار، محاسبه	۳۵۰۳	۸۵۰۳	۵۰

گزیده تغییرات اعمال شده در بودجه توسط کمیسیون تلفیق مجلس

کمیسیون تلفیق بودجه مجلس در اقدامی بی‌سابقه پس از تصویب لایحه بودجه ۱۴۰۰ در مجلس و قبل از ابلاغ به دولت در برخی جدول‌های بودجه تغییراتی شامل حذف یا کاهش در برخی ردیف‌ها و افزایش یا تخصیص بودجه به گروه‌ها و نهادهای مختلف، ایجاد کرده است.

تیتیر یک روزنامه شرق که مدعی فاش شدن تغییر اعداد در بودجه ۱۴۰۰ است

جدول تغییرات [#رسوایی بودجه قالیباف](#) را ایرنا منتشر کرده است. الحمدلله سر این سفره همه بنشینند، خصوصا فعالان فضای مجازی، حلقه های میانی سازمان تبلیغات اسلامی و...
اونوقت نوبتی چند با ملت حساب می کنید؟

چهره های سیاسی و فعالان فضای مجازی این جریان خاص، علاوه بر ضریب دادن به خبر خبرگزاری ایرنا، فضا را احساسی و هیجانی کرده و برای این فسادى که ایرنا مدعى آن شده روضه خوانی کردند.

برخی از تغییرات جداول توسط کمیسیون تلفیق مجلس (میلیارد تومان)				
ردیف	ارگان و نهاد مورد نظر	مصوبه مجلس	ابلاغ شده به دولت	مقدار تغییر کمیسیون تلفیق
۱	بودجه مجلس	۶۳۲	۹۹۱	+ ۳۵۹
۲	مرکز پژوهش های مجلس	۱۲۱	۱۵۱	+۳۰
۳	دیوان محاسبات	۸۱۷	۸۶۷	+۵۰
۴	تقویت بنیه دفاعی انتظامی	۸۶۶	۳۰۱۶	+۲۱۵۰
۵	ارتقای بهداشت و سلامت نیروی انتظامی	۰	۴۰	+۴۰
۶	کمک به مسکن نیروی انتظامی	۰	۳۰۰	+۳۰۰
۷	شورای ایرانیان خارج از کشور	۰	۵۰	۵۰
۸	طرح تحفه، قهوه قضائیه	۰	۴۰۰	۴۰۰

پروانه سلحشوری Parvaneh Salahshouri @P_Salahsho... ۲۸ آوریل ...

هیئت رییسه مجلسی که باشعار [#معیشت مردم](#) تشکیل شد، بی اعتنا به فقر و رنج مردم و نیازهای اساسی کشور بطور غیرقانونی بودجه را دستکاری می کند. جان و معیشت مردم واجبتر است یا افزایش بودجه فعالان مجازی صدا و سیما و یا مجلس؟

دی شیخ با چراغ همی گشت گردشهر
کردیو و دد ملوم و [#انسانم آرزوست](#)

سرمایه‌داری لایک‌ها

بعد از همه این اظهار نظرها و تخریب‌ها، خبرگزاری خانه ملت، ادعای ایرنا را تکذیب می‌کند و مسئولین مربوطه نیز توضیحات لازم را ارائه می‌دهند. نهایت هم خبرگزاری ایرنا مجبور می‌شود ادعای اولیه خود را تکذیب و از مردم عذر خواهی کند.

**در توضیحات و اطلاعیه خبرگزاری ایرنا
درباره انتشار جدول اشتباه بودجه آمده است:**

« به دلیل بی دقتی خبرنگار در استفاده از عناوین جدول و نیز طی نشدن مراحل کامل ویراستاری مطلب، در حالی که مطابق آیین نامه داخلی خبرگزاری جمهوری اسلامی، گزارشی در این سطح از اهمیت، باید حتماً به تایید مسوولان ارشد خبری سازمان و همچنین دستگاه تخصصی ذی ربط (سازمان برنامه و بودجه کشور یا معاونت امور مجلس ریاست جمهوری) می‌رسید این فرآیند طی نشده است، ضمن پوزش از مخاطبان ایرنا، مطلب یاد شده از کلیه خروجی‌های خبرگزاری حذف می‌شود.»

یک قاعده رسانه‌ای

هیچگاه تکذیب یک دروغ رسانه‌ای نمی‌تواند آثار آن دروغ را از اذهان مردم پاک کند. همه کسانی که با فوروارد کردن یک پیام دروغ، موجبات بدنام کردن عده‌ای از مسئولین و نظام را فراهم کردند؛ باید پاسخگوی این عمل خود باشند.

الگوی جعلی

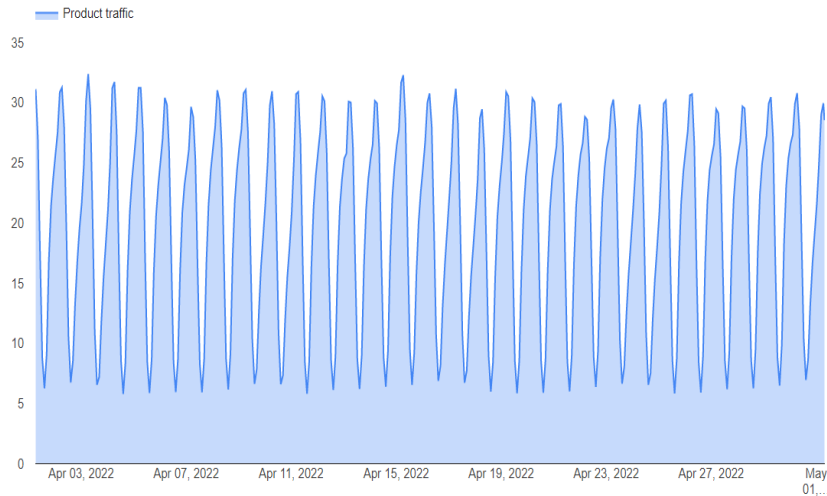
نمودار وضعیت پهنای باند بین الملل کشور «جلی» است

عیسی زارع پوروزیر ارتباطات در صفحه شخصی خود با
انتشار دو نمودار از کیفیت ترافیک اینترنت کشور نوشت:

خبرهای جعلی گاهی آن قدر باورپذیر آماده می‌شوند که
ممکن است طیف بزرگی از جامعه باور و بر اساس آن
قضاوت کنند یا تصمیم بگیرند.

Start 4/1/2022 End 5/1/2022

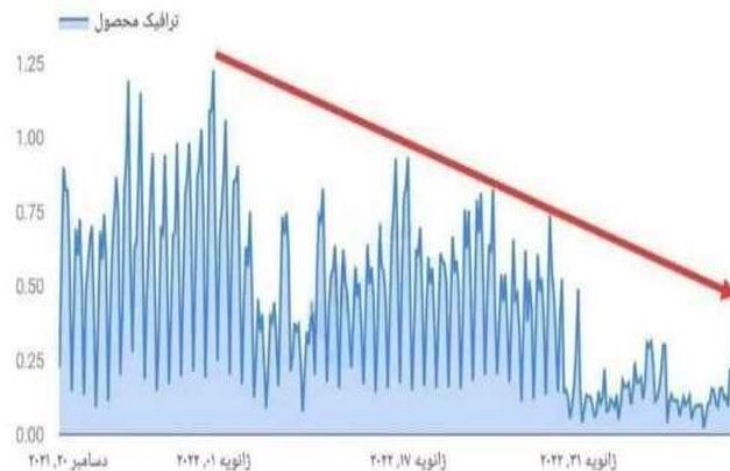

نمودار اصلی

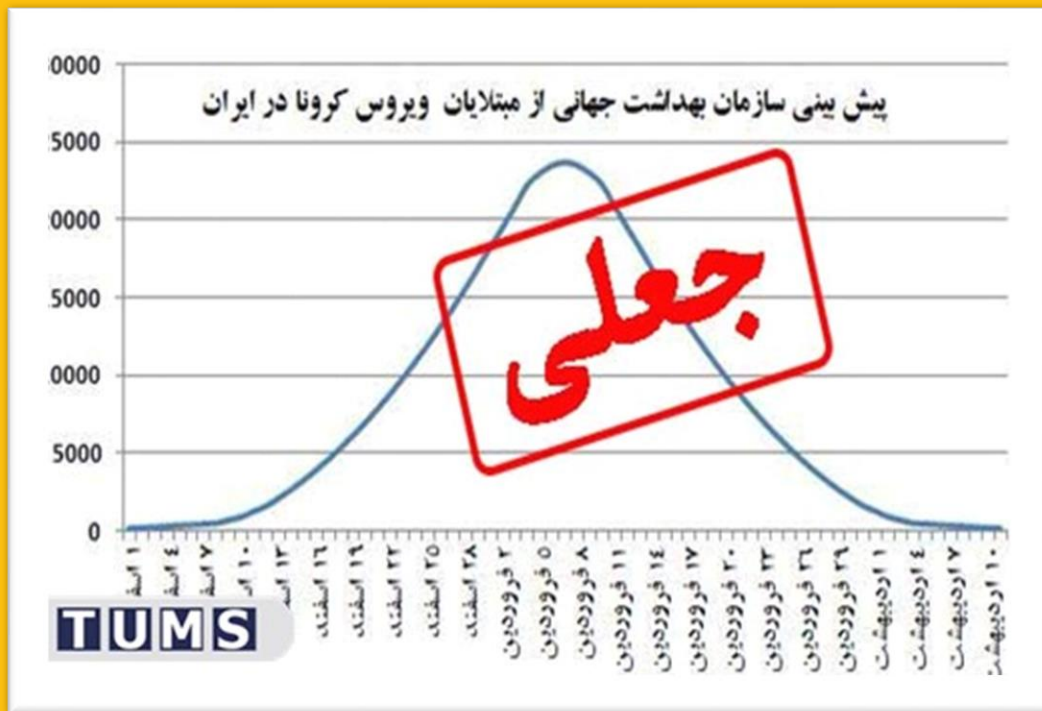
نمودار واقعی ترافیک یکی از سرویس های پرکاربرد گوگل یعنی «جستجوی گوگل» در همان بازه زمانی است که اگر سایر سرویس ها را هم انتخاب و بررسی کنید، نمودار آن مشابه همین بوده و در طول این دو ماه اخیر هیچ تغییری نکرده است.

«نمودار ترافیک سایت ساز گوگل است که در دو هفته گذشته افت کرده و به هیچ وجه نشان دهنده ترافیک کل گوگل نیست». و برای حقیقت نشان دادن یک دروغ، از آن به عنوان «نمودار ترافیک کل سرویس های گوگل در ایران» و حتی به عنوان «وضعیت پهنای باند بین الملل کشور» استفاده شده است.

نمودار جعلی

مردود اعلام شدن نمودار جعلی ابتلا به کرونا توسط موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۱۲/۱۲

موسسه ملی تحقیقات سلامت، این نمودار را
به ۵ دلیل فاقد اعتبار دانست.

1. بی نام و نشان است و مرجعی با آن نیست.

2. نمودار مثل نقاشی است. حتی نمودارهای بر مبنای مدل سازی هم اینچنین شسته رفته نمی شود.

3. از منظر اپیدمیولوژی این نمودار شبیه منحنی اپیدمی‌های با تک منبعی (common source) است. مثلاً یک مسمومیت غذایی که در یک نقطه زمان رخ می‌دهد و به یک اوج می‌رسد و در نهایت هم به صفر می‌رسد. در صورتی که اپیدمی ویروس کرونای ۲۰۱۹ یک اپیدمی پیشرونده (propagated) چنین شکلی ندارد و در موارد محدود شونده نیز که اپیدمی کنترل می‌شود منحنی غیر قرینه است.

4. اعداد و ارقام معلوم نیست بر مبنای چه مفروضاتی شکل گرفته است و توجه باید کرد که در آمار چین هم در اوج آن به عدد ۲۴ هزار در روز نرسید و تا کنون در کل جهان به عدد قریب ۹۰ هزار رسیده است و ادعای دیدن ۲۴ تا ۲۵ هزار مورد در ۸ فروردین نیاز به ادله جدی دارد. از آن مهمتر اینکه حتی اگر رسیدن به عدد ۲۴ هزار مورد در روز در ۸ فروردین تحقق پیدا کند دیگر به قطعیت می‌شود گفت که تا اردیبهشت به صفر نخواهد رسید.

5. از نظر زمانبندی و شیب منحنی نیز غیرمنطقی است و در منحنی‌های اپیدمی‌های پیش رونده نیز سمت افزایش منحنی شیب متناسب با توزیع نرمال ندارد.

تشخیص چرندبافی

تشخیص چرندیات آنلاین

از سازمان‌هایی
بهره بگیرید که
واقعیت را بررسی
می‌کنند.

از ابزارهای
جستجو معکوس
استفاده کنید.

آن قدر عمیق
شوید تا به
خبر اصلی
برسید.

به منبع اطلاعات توجه کنید
اگر تکه‌ای شکلات در
خیابان پیدا کنید، آن را
نمی‌خورید یا با دوستانتان
تقسیم نمی‌کنید.

اطلاعات پشتیبان
تهیه کنید و
جنبه‌های مختلف
را بسنجید.

تشخیص چرندیات آنلاین

حجم اطلاعات
دریافتی خود را
کاهش دهید.

حواستان به تأثیر
حقیقت توهمی
باشد.
هر چه بیشتر چیزی
را ببینید، احتمال
اینکه باورش
کنید بیشتر است
مانند مطالعه اخبار
جعلی و نظریه‌های
توطئه.

سابقه وب
سایت‌ها را در
نظر بگیرید.

مطمئن شوید
می‌دانید با چه
کسانی طرفید.

حواستان به ویدئوهای
جعلی ابزارهای یادگیری
عمیق و دیگر رسانه‌های
مصنوعی باشد.

شعار استفاده از شبکه‌های اجتماعی

در گذشته، سانسور از طریق مسدود کردن جریان اطلاعات به اجرا در می‌آمد. در قرن بیست و یکم، از طریق غوطه‌ور کردن انسان‌ها در سیلاب اطلاعات بی‌اهمیت و نامربوط عملی می‌شود. انسان‌ها واقعا نمی‌دانند به چه چیزی توجه نشان دهند، و اغلب، وقت خود را صرف بحث و بررسی درباره‌ی موضوعات فرعی می‌کنند. در زمان‌های دور، قدرت داشتن به معنی دسترسی به اطلاعات بود.

اکنون قدرت یعنی آگاهی بر اینکه از چه چیز باید چشم پوشید.

«بیشتر بیندیش، کمتر به اشتراک بگذار»

به عنوان یک شهروند مسئول، باید یاد بگیریم محیط اطلاعاتی خود را تا جای ممکن تمییز نگهداریم.

در ۵۰ سال گذشته مردم یاد گرفته‌اند در حاشیه اتوبان‌های بین شهری آشغال نریزند، باید همین کار را در مورد بزرگراه اطلاعات هم انجام دهیم.

در حالت آنلاین هم نباید زباله‌های خود را از پنجره‌ی ماشین بیرون بیندازیم و به راهمان ادامه دهیم.

راهکار

چگونه می‌توان فریب چرندبافی را نخورد؟

پرورش عادات ذهنی خوب ضروری است.
عادات ذهنی ما هر روز ما را ایمن نگه‌می‌دارند.
هنگام رانندگی، حواسمان به راننده‌ای است که
شاید از چراغ قرمز بگذرد، گرچه لزوماً به آن فکر
نمی‌کنیم. هنگامی که شب به تنهایی پیاده‌روی
می‌کنیم، نسبت به محیط اطرافمان هوشیار
هستیم و حواسمان به علائم هشدار دهنده‌ی
خطر است.

تشخیص چرندبافی هم به تمرین مداوم نیاز دارد
و با این تمرین در تشخیص استدلال‌ها و
تحلیل‌های گمراه‌کننده مهارت پیدا می‌کنید.

منبع اطلاعات را پیرسید

1

به خبرنگاران یاد می‌دهند که این سوالات را در مورد اطلاعاتی که با آن‌ها مواجه می‌شوند بپرسند:

چه کسی

چه کسی این‌ها را به من می‌گوید؟

کجا

این‌ها را از کجا می‌دانند؟

چه چیزی

می‌خواهد چه چیزی به من بفروشد؟

منبع اطلاعات را پرسید

در دنیایی که تحت سلطه‌ی رسانه‌های
اجتماعی‌ست و همه‌ی اطلاعاتی که به ما
می‌رسد قبلاً

بازنویسی، بازآرایی و بازپردازش
شده‌اند، باید عادت جست‌وجوی منبع را در
خود پرورش دهیم.

حواستان به مقایسه‌های غیر منصفانه باشد

انتشار مطالعه‌ای تحقیقاتی در سپتامبر ۲۰۱۸
توسط خبرگزاری‌های مختلف جهان

«سینی‌های امنیتی فرودگاه بیشتر از توالت‌ها میکروب دارند!»

این خبر بر ترس همه‌ی کسانی که میکروب
هراسی داشتند و از فرایند بازرسی امنیتی
فرودگاه در عذاب بودند صحه می‌گذاشت.

حواستان به مقایسه‌های غیر منصفانه باشد

دانشمندان در این مطالعه فقط ویروس‌های تنفسی را بررسی کردند که هنگام عطسه یا سرفه از طریق هوا یا قطرات روی دست افراد منتقل می‌شوند.

مردم معمولاً روی صندلی توالت سرفه یا عطسه نمی‌کنند و تمایل ندارند که بهشان دست بزنند. صندلی‌های توالت میکروب‌های زیادی دارند، اما صرفاً ویروس‌های تنفسی نیستند.

شاید سینی‌های خطوط هواپیمایی محل خوبی برای انتقال آنفولانزا و سرماخوردگی باشند، اما وقتی **عناوین خبری** پای صندلی توالت را به میان می‌آورند، **مقایسه ناعادلانه‌ای** برای تحت تأثیر قرار دادن مخاطب انجام می‌دهند.

مرتب‌های بزرگی را در نظر بگیرید

➤ کمتر از ۸ میلیارد نفر روی کره زمین زندگی می‌کنند.
 ➤ آیا واقعا هر کس سالانه به طور متوسط یک تن زباله پلاستیکی در اقیانوس می‌ریزد؟
 ➤ کل پلاستیک تولید شده طی تاریخ ۸ میلیارد تن است و همه آن‌ها کارشان به اقیانوس ختم نمی‌شود.
 ➤ نشنال جئوگرافیک اخیرا گزارش داده است که **سالانه ۹ میلیون تن** زباله پلاستیکی وارد اقیانوس‌ها می‌شوند (احتمال اشتباه تایپی)
 ➤ هزار برابر کردن مقدار آن به کسی کمک نمی‌کند؛ فقط اعتبار منابع حامی محیط زیست را کم می‌کند.

جامعه‌ی نشنال جئوگرافیک با ارسال نامه‌ای هشدار داد که زباله‌های پلاستیکی در حال آلوده کردن اقیانوس‌ها هستند.

«سالانه ۹ میلیارد تن زباله پلاستیکی وارد اقیانوس‌ها می‌شوند.»

از تعصب و پافشاری اجتناب کنید

تعصب و پافشاری به معنای تمایل به دیدن، باور و به اشتراک‌گذاری اطلاعاتی است که با باورهای قبلی ما سازگارند. وقتی ادعایی باورهای ما درباره‌ی جهان را تأیید می‌کند، راحت‌تر آن را واقعیت می‌پنداریم و کمتر تمایل داریم آن را به چالش بکشیم که شاید دروغ باشد.

آسیب‌پذیری ما در برابر تعصبات و پافشاری را می‌توان زیر چتر این گفته‌ی جامعه‌شناس، نیل پستمن دید:
 « همیشه منبع اصلی چرندیات، که باید با آن مبارزه کنید، خودتان هستید.»

تعصب تأیید نیز سهم قابل توجهی در پخش اطلاعات غلط در اینترنت دارد. چرا باید چیزی را که می‌دانیم واقعیت دارد بررسی کنید؟

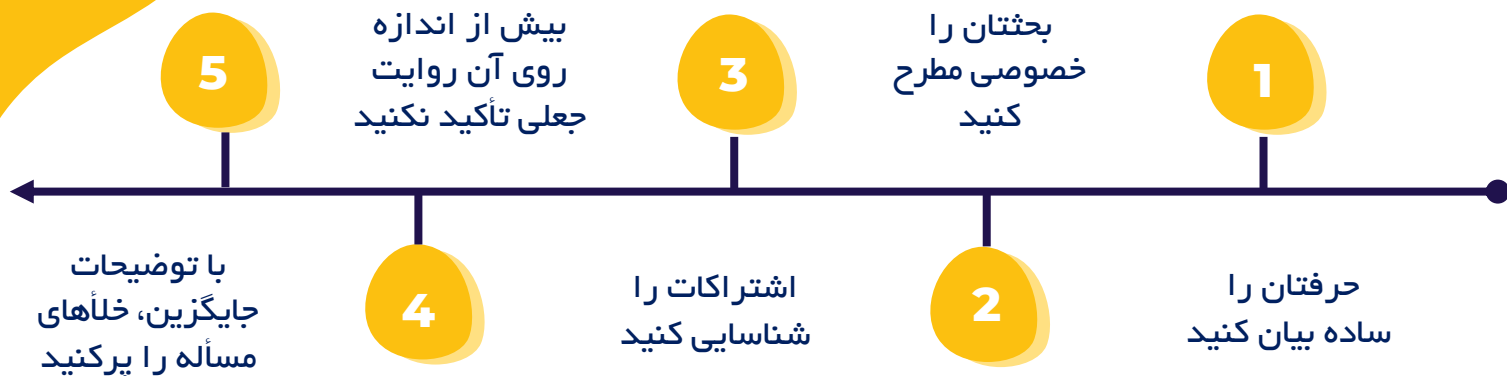
تکذیب چرندبافی

افشای چرندبافی

- ✓ افشای چرندبافی، **گفتاری است کنشمند** که در آن، شخص چیزی را که امر غیرقابل قبول است باطل اعلام می‌کند.
- ✓ کنش‌های گفتاری بیشتر گزاره‌های خبری‌اند، نه سؤالی. معمولاً فاعلشان «من» است و زمانشان حال، نه گذشته یا آینده.
- ✓ **هدف از افشای چرند بافی متوجه یک باور است نه یک شخص.**
- ✓ تشخیص چرندبافی اقدامی شخصی است؛ افشای چرندبافی اقدامی عمومی است.
- ✓ اگر بتوانید چرندیات را تشخیص دهید، خودتان را از تأثیرات آن ایمن نگه می‌دارید.
- ✓ اگر بتوانید چرندیات را معرفی کنید، می‌توانید از کل جامعه تان محافظت کنید.
- ✓ افشای سهل انگارانه چرندبافی به سادگی می‌تواند غریبه‌ها را دشمن و دوستان را غریبه کند.
- ✓ معرفی چرندبافی باید به شیوه‌ای مسئولانه، مناسب و محترمانه انجام شود.
- ✓ برای افشای چرندبافی باید همهی مهارت‌ها و عادات ذهنی را توسعه دهید.
- ✓ باید دام‌ها و منابع سردرگمی، سوءاستفاده‌های احتمالی از اعداد و نمودارهای داده و راه‌های نفوذ چرندیات در رسانه‌های عمومی و مهم‌تر از آن، مقالات علمی را بشناسید.

ترفندهای رد روایت جعلی

نکته مهم: هم باید نوع چرندی را که قصد دارید آن را رد کنید در نظر بگیرید و هم مخاطبی که می‌خواهید متقاعدش کنید.

چند نکته اخلاقی برای رد چرندیات

شفاف

شفاف باشید.

استدلال‌های شما باید شفاف
قابل فهم متقاعدکننده و ترجیحاً
فاقد اصطلاحات تخصصی باشد.
معمولاً این کار به اندازه
تشخیص اولیه چرندبافی یا حتی
بیشتر از آن زحمت دارد.

خیرخواه

خیرخواه باشید.

یعنی دوستانتان را حفظ
کنید و در عین حال برای
افشای چرندیات به جای خود
فرد تمرکز را روی رد
استدلالش بگذارید.

حرف حق

حرف حق را بزنید.

اطمینان یابید که حقایق
کافی در دسترس دارید،
آنها را دوباره بررسی
کنید در تحقیقات اولیه
کوتاهی نکنید.

چند نکته اخلاقی برای رد چرندیات

نیت
گوینده

نیت گوینده را در نظر بگیرید.
زیرا ادعای کسی قابل رد و
اعتراض است که آگاهانه و در
جهت فریب باشد در افشای
چرندیات با گفتن حقیقت در برابر
قدرتها بایستد.

بی‌ربط
حرف نزدن

بی‌ربط حرف نزنید.
وقتی چرندی را به خوبی افشا
می‌کنید، ادعا را به شکلی اساسی
تضعیف می‌کنید. اعتراضاتتان
استدلال‌های گوینده را رد می‌کند.

پذیرفتن
اشتباه

اشتباهاتتان را بپذیرید.
تواضع فضیلت است. در صورت هر
گونه اشتباه با رفتارهای لجوجانه و
کودکانه به اعتبارتان لطمه نزنید بلکه
سریع و با روی خوش آن را بپذیرید.

منابع

کارل تی. برگستروم و جویین وست، ۱۴۰۰،
اخبار و سایر چرندیات: رو کردن دست مهمل بافها، نشر مون.

<https://www.1pezeshk.com/archives/2013/04/boston-marathon-bombing-hoaxes.html>

<https://www.barkhat.news/plus/161996262215/capitalism-likes-how-does-fake-news-spread-like-a-virus>

<https://donya-e-eqtesad.com>

<https://www.tasnimnews.com/fa/news/1400/12/01/2667382>

<https://transparencyreport.google.com/traffic/overview?>

<https://pr.tums.ac.ir/151710>